

Ion Arrieta Soraiz

*Elgoibar,
Gipuzkoa
(1952)*

Aurkibidea

Biografia

1952an Elgoibarren jaioa. Gurasoak ere elgoibartarrak zituen: aita kaletarra eta ama Altzola auzokoa. Maalako mojen eskolan ibili zen lehenbizi eta Pilar ikastetxean ondoren.

Zintak

EGB-114

- **Proiektua:** Euskararen historia soziala Elgoibarren
- **Elkarrizketatzailea(k):** Agirrebeña, Aintzane
- **Data:** 2022-06-13

- **Iraupena:** 81 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Unamuno, Arianne

Pasarteak

1. Garai baten euskara gutxi kalean

- **Erref:** EGB-114/002
- **Iraupena:** 0:02:46. **Hasi:** 00:00:41. **Bukatu:** 00:03:27
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Etxean euskaraz egiten zuten eta eskolan ikasi zuten gaztelaniaz. Elgoibarko kaleetan ez zen euskararik entzuten eta, umeak zirela, euskara asko galdu zutela dio. Hala ere 14-16 urterekin berriz kontzientzia hartu zuten. Gurasoek denda zuten eta hara joaten ziren baserritarrek gaztelaniaz egiten saiatzen ziren, ondo jakin ez arren.

2. Eskolan dena gaztelaniaz

- **Erref:** EGB-114/003
- **Iraupena:** 0:01:15. **Hasi:** 00:03:27. **Bukatu:** 00:04:42
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskararen egoera
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Fraideak

Laburpena:

Maalako mojen eskolan ibili zen umetan eta handik Pilar ikastetxera joan zen. Eskolan dena gaztelaniaz zen. Euskaraz egitearren zigorrik jarri ez arren, automatikoki gaztelaniaz egiten zuten. Pilar ikastetxean San Viatorreko fraideak zeuden.

3. Unibertsitatean euskal kultura taldean sartu zen

- **Erref:** EGB-114/004
- **Iraupena:** 0:02:36. **Hasi:** 00:04:42. **Bukatu:** 00:07:18
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak
- Euskara » Euskararen egoera

Laburpena:

Donostiara joan zen unibertsitatera. Hara joan orduko euskal kontzientzia piztua zuen eta euskal kultura taldean sartu zen. Beste herri batzuetako ikasleak ezagutzeak ikuspegia zabaldu zion. Euskarazko eskolak, kultura asteak, Santa Ageda korua eta beste zenbait kontu antolatu zituzten. Garai hartako kultura loraldia nola bizi izan zuen. Ez dok Amairu taldearen kontzertuetara joaten ziren.

4. 7 urterekin `Aitona eta biloba´ antzezlanean parte hartu zuen

- **Erref:** EGB-114/005
- **Iraupena:** 0:04:48. **Hasi:** 00:07:18. **Bukatu:** 00:12:06
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Antzerkia

Laburpena:

<p>7 urte ingururekin Elgoibarren eskaini zen euskarazko lehen antzerkian parte hartu zuen. `Aitona eta biloba´ zen obra. Euskarazko lehen antzerkia izan zela esaten zen. Beste herri batzuetara ere joan ziren antzeztera, baita Bilboko Arriaga antzokira ere. Pako Juaristik egiten zuen aitonaren papera. Manolo Rementeriak "apuntadore" lanak egiten zituen. Antzezleak. Obraren argumentua. Jendearen harrera.</p>

5. Umetan dantzan, gaztetxotan txistua ikasten

- **Erref:** EGB-114/007
- **Iraupena:** 0:02:56. **Hasi:** 00:12:57. **Bukatu:** 00:15:53
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika
- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak
- Aisia » Kultura » Dantza

Laburpena:

Elgoibarko Izarra sortu aurretik, Ongarri elkarteak zegoen eta euskararen aldeko ekimenak egiten zituen. Umeen dantza taldea sortu zuten eta hantxe hasi zen dantzan zazpi-zortzi urterekin. Hamairu urte ingururekin txistua ikasten hasi zen; ez zegoen orduan txistulari gazterik. Patxiko Etxeberria izan zuen irakasle.

6. Umetan dantzan, gaztetan txistulari

- **Erref:** EGB-114/008
- **Iraupena:** 0:01:27. **Hasi:** 00:15:53. **Bukatu:** 00:17:20
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Dantza

Laburpena:

Iñaki Gorostiza izan zuen dantza irakasle. Bizkaiko dantzak ikasten zituzten. Elgoibarren egiten zuten dantzan. Dantzari laga eta txistulari moduan jarraitu zuen, baita Elorra dantza taldean ere.

7. Musikazaleak etxean

- **Erref:** EGB-114/012
- **Iraupena:** 0:02:07. **Hasi:** 00:18:49. **Bukatu:** 00:20:56

- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:

Bere arrebek soinua jotzen ikasi zuten eta anai biak txistulariak izan dira. Kantu lehiaketa batean laurak parte hartu zuten, koinatuarekin. Musikazaleak izan dira beti. Gaztetan, euskal kantak abesten zituzten, baita mendian ere.

8. Estitxu Roblesen kontzertua

- **Erref:** EGB-114/013
- **Iraupena:** 0:01:20. **Hasi:** 00:20:56. **Bukatu:** 00:22:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:

Azoka plazan egiten ziren musika jaialdi handiak; jaialdi txikiagoak Odeon antzokian. Estitxu Roblesen kontzertua gogoan dauka.

9. Scout taldea eta 'Juventud Elgoibarresa'

- **Erref:** EGB-114/024
- **Iraupena:** 0:01:46. **Hasi:** 00:38:30. **Bukatu:** 00:40:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Umetako kontuak
- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak
- Kultura » Aisia » Hedabideak » Prentsa

Laburpena:

<p>Scout taldean ibili zen Ion. Elizaren babesean egiten zuten. Luistarren kongregaziotik sortu zen "Juventud Elgoibarresa" taldea. Ekintzez gain, aldizkaria ateratzen zuten "Diáculos para la Juventud". Elkarrizketak, artikulak... ateratzen zituzten. Euskaraz oso gutxi idazten zuten.</p>

10. Danobaten euskara eskolak ematen

- **Erref:** EGB-114/025
- **Iraupena:** 0:02:38. **Hasi:** 00:40:16. **Bukatu:** 00:42:54
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Euskara » Euskalduntzea eta alfabetatzea

Laburpena:

Andres Alberdik eman zizkion lehen alfabetatze klaseak, gero irakasle izateko. Danobat barruan eman zituen gero klaseak. Danobatek lursaila eman zion ikastolari, eraikina egin zezan. Felix "Parapan" aipatzen du eragile nagusitzat.

11. Elgoibarko Izarraren ekimenak

- **Erref:** EGB-114/029
- **Iraupena:** 0:02:10. **Hasi:** 00:46:06. **Bukatu:** 00:48:16
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Herrigintza eta elkarteak
- Aisia » Kultura » Dantza

Laburpena:

Ikastola berrirako dirua ateratzeko, taberna antolatzen zuen. Elgoibarko Izarrak ere jaialdiak antolatzen zituen, dirua batzeko zein giroa sortzeko. San Anton egunean Odeoian antolatzen zuten dantza erakustaldia.

12. Elorra dantza taldea

- **Erref:** EGB-114/031
- **Iraupena:** 0:02:32. **Hasi:** 00:48:57. **Bukatu:** 00:51:29
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Dantza

Laburpena:

Elorra dantza taldeari buruz berba egiten dute. Elorrako dantzariak izan ziren Elgoibarko Izarrako umeen dantza taldeko irakasle. San Bartolomeetako aurrekua antolatzen zuten; dantzariak mutilak izaten ziren, baina sokara ateratzen ziren neskak kalekoak izaten ziren. Auzoetan dantzatzen zuten. Xake bizidunarena egin zenean ere, dantzan egin zuten. Handik gutxira desagertu zen taldea.

13. Atonio Azpiazu txistu irakasle

- **Erref:** EGB-114/032
- **Iraupena:** 0:01:16. **Hasi:** 00:51:29. **Bukatu:** 00:52:45
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Musika

Laburpena:

Elorra taldeko txistulariak aipatzen dituzte. Antonio Azpiazu txistua erakusten zer dela eta hasi zen kontatzen du lonek.

14. Ixidor Solupe; Haritz dantza taldearen sorrera

- **Erref:** EGB-114/034
- **Iraupena:** 0:02:30. **Hasi:** 00:53:02. **Bukatu:** 00:55:32
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Dantza

Laburpena:

Ixidor Solupe ez dakite Ondarroan jaioa zen edo ez baina bizi osoa Elgoibarren egin zuela diote. Dena den, ama eta emaztea ondarrutarrak zituela kontatzen dute. Umeen eta helduen dantza taldeko arduraduna zen Isidor. Elorra taldea desagertu zenean, soka dantza mantentzeko ahalegina egin zuten mutil batzuek. Haietako batzuk umeen dantza irakasle ziren. Haritz dantza taldea osatzea erabaki zuten.

Transkripzioa

- Ixidor Solupe bera elgoibartarra da, ezta?
- Ion: Bai, bueno... Harek beti ondarrutarra... buruan Ondarru dauka. Bere... izango da aitta edo ama? Solupe...
- Lurdes: Ama izango zan.
- I.: Ama izango zan ondarrutarra. ta bera ere ondarrutar batekin ezkondu zan, gaiñera. Baiña, bueno, nik uste dot bera Elgoibarren... ez dakit E lgoibarren jaiua, baiña bizi guztia Elgoibarren eingo zaban. Bera eta bere anaixa. Bera zan buru, bai umien taldian eta bera jutun zan Elgoibarko Izarrako bileretara, arduradun bezela, dantza-taldeko arduradun bezela, umien dantza taldeko arduradun bezela, eta Elorrako... bera zan ere arduraduna. Eta harek laga zabanian, momentu baten iritsi giñan, ba, jaixak zetorrela, San Bartolomeko jaixak zetoze eta aureskua egiteko, soka-dantza egiteko, ez zauan talderikan, Elorra desagertu zalako. Eta haura dala-ta, juntau giñan batzuk soka-dantza hau pixkat mantentzeko – Elorran ibilitako batzuk eta beste batzuk igual iñoiz dantza egin gabekuak. Baiña, bueno. Orduan jutun giñan mutillak. Eske soka-dantzan –esan daban moduan Lurdesek– soka-dantzan mutillak parte hartzen zezen, nahiz eta gero jendian artetikan atara neskak. Eta, orduan, haura sortu gendun taldia soka-dantza edo aureskua egiteko San Bartolomekoa. Eta batzuek lehendikan ziran eta jarraitzen zezen izaten umien maisuak, umien dantza maisuak. Eta, orduan, ba, taldia azkenian pentsau gendun talde bat osatzia ya neskekin.
L.: Bai, neskak eta mutillak danak, talde bezela. Eta izateko pixkat guk nausiak ikasi dantzak guk egiteko... porke, bueno, Elgoibarren eitten zian lau edo bost... dantza batzuk –sei edo– beti berdiñak, beti berdiñak, eta nahi gendun ikasi dantza berriak kanpokuak. Ikasi guk, nausiak, eta gero umieri erakusteko dantza diferetiak. Eta horrela sortu zan pixkat idea horrekin, osea, talde... Haritz Dantza Taldia. Bai, bai.

15. Umeei dantzan erakusteko eredu berria

- **Erref:** EGB-114/036
- **Iraupena:** 0:03:19. **Hasi:** 00:57:21. **Bukatu:** 01:00:40
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Dantza

Laburpena:

Umeei dantzan erakusteko metodoa aldatu zuten; Lasarteko taldea izan zuten eredu, erritmoari garrantzia emanez. Dantzen krokisak egiten zituzten, ez ahazteko. Giro ona zuten taldean; bikoteak ere sortu ziren. Elorran zein Haritz dantza taldean dena euskaraz egiten zuten.

16. Elgoibarko euskal jai jendetsuak

- **Erref:** EGB-114/038
- **Iraupena:** 0:02:18. **Hasi:** 01:01:15. **Bukatu:** 01:03:33
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Dantza

Laburpena:

Euskal Jaietara joaten zirenean, dantzari kopuru mugatua izaten zuten. Elgoibarren bat antolatzen zuten herriko ume dantzari guztientzat. Antolakuntza lan handia izaten zela azaltzen dute. Dantzarien jantzia bakoitzak berea izaten zuen; materiala, berriz, taldekoa izaten zen.

17. Haritz dantza taldearen aurkezpen berezia

- **Erref:** EGB-114/041
- **Iraupena:** 0:03:05. **Hasi:** 01:05:06. **Bukatu:** 01:08:11
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Aisia » Kultura » Dantza

Laburpena:

San Anton egunean egiten zen jaialdia Odeoian. 1977an Haritz dantza taldearen aurkezpena egin zuten. Dantzez gain, euskal giroa erakutsi nahi zuten eszenatokian. Jantziei garrantzia handia eman zieten. Jantziak Mari Luz Upaik josten zizkien.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2025-11-09

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkartea

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com